

Rd., medens man paa samme Tid bliver aldeles fri for nogle Fordringer, som Fabrikken har gjort, og som andrager et Beløb af 36,000 Rd. Naar man tager Renten af den Capital, som der saaledes i det Høieste kan blive Spørgsmaal om, da vil den repræsenteres af en aarlig Udgift af 5,000 Rd., medens paa den anden Side Krigsministeriet er gaaet ind paa en Besparselse af 9,600 Rd. aarlig. Jeg skal endvidere gøre opmærksom paa, at i disse Pengeregninger er der ikke optaget forskellige Beparselser, som i Virkeligheden ville indtræde, og som jeg dog skal henlede Opmærksomheden paa. Der er saaledes f. Ex. Controllen. I saa Henseende skal jeg bemærke, at der er en Officer, en Probeermester, en Bøssmagerjvend og een eller to Haandværkere, som ligge ved Kronborg Geværfabrik for at føre Control. Disse Mænd vil jeg ikke sige blive overflødige, naar de komme til Kjøbenhavn, men de kunne da benyttes paa en ganske anderledes nyttig og gavnlig Maade for Staten, naar de ere tilstede i Nærheden af de andre Arbejdssteder. Dernæst skal jeg nævne alle Omkostningerne ved Forsendelsen til og fra Fabrikken. Enhver vil let kunne see, at der forvoldes ikke ubetydelige Omkostninger derved, at de Ting, som skulle repareres, og som ofte ere meget betydelige Qvanta, skulle sendes den lange Vej ned til Fabrikken og igjen hentes tilbage. Desuden er det Arbejde, som Hæren under ordinaire Omstændigheder har for en Geværfabrik, ubetydeligt, og naar man da, saaledes som det nu er Tilfældet, skal holde to Fabrikker, bliver det forholdsvis overordentlig store Udgifter, som Reparationer af Vaaben eller Forsærdigelse af de enkelte nye Vaaben, der skulle anskaffes, medføre. Endelig skal jeg gøre opmærksom paa, at ved ethvert Fremskridt eller enhver Forandring, der foregaaer i Vaabenfabricationen, maa der anskaffes nye Maskiner paa begge disse Steder, der ligge saa fjernt fra hinanden, for at Forandringerne eller Forbedringerne ved de gamle Vaaben eller Forarbejdelsen af de nye kan udføres paa begge Steder, hvad der jo medfører overordentlige Omkostninger, saa at det vilde være en Fordeel at nedlægge den ene af Fabrikkerne. Jeg har saaledes søgt,

saavidt det staaer til mig, at gøre det klart, at det fra Krigsministeriets Side maa betragtes som en virkelig Fordeel, at Forarbejdelsen af Geværer paa Hellebæk ophører, og at Alt bliver forlagt til Kjøbenhavn.

Mosenfrantz: Det er i Anledning af de to Vædringsforslag under Nr. 2 og Nr. 9, der efter at være faldne ved 2den Behandling nu atter have reist sig og have fremstillet sig for os, at jeg skal gøre nogle faa Bemærkninger. Jeg skal ikke opholde mig ved — det er formodentlig allerede sagt; vel har jeg ikke hørt det, men det er rimeligt, at det er sagt — at det er vel sild, vi have faaet denne Sag for, og at der sandelig ikke har været Tid til at gennemgaae Actstykkerne, der jo synes at være meget intricate og meget vanskelige at sætte sig ind i. Navnlige har der ikke været megen Tid dertil nu, da vi høre, vi snart skulle hjem, og da en stor Deel af Rigsdagens Medlemmer er overbebyrdet med Forretninger just i den Anledning. Man er jo gaaet ud fra, at, da Sagen er tvivlsom og har medført saa mange Bryderier, burde man see at komme bort fra den, det koste næsten, hvad det vil, ved at bringe store Offer. Mig forekommer det imidlertid, at 96,000 Rd. er et vel stort Offer. Nu er Spørgsmaalet, hvoreledes har de vedkommende Krigsministre imødegaaet disse Bryderier. Have de ikke i en meget lang Række af Aar af misforstaaede Humanitets-hensyn, der maaskee kunne ligge Noget i Forholdene, taget med Floilsmandskaber paa disse Forhold? Jeg tror, at den nuværende, det vil da sige den fraværende, Krigsminister, naar han styrket vender hjem fra vore ærede amerikanske Medcontrahenter, nok vil være Mand for at sætte et bedre Resultat igjennem end dette at bringe et Offer paa 96,000 Rd. Der skal staae i Skjødet — jeg har ikke seet det, men der skal staae de Ord — at „der igige Bestiger“ har den Ret at forlange de og de Bestillinger, saalænge Kongen af Danmark holder Armeé. Ja, nu holder Kongen af Danmark ganske vist Armeé; det maae vi hver Dag bekjende og betale til, men Kongen af Danmark holder nu kun en $\frac{1}{5}$ Armeé, ikke